

Torah from Around the World

Dit is waarnaar de Joodse levenspraktijk streeft: doodgewone daden beleven als spirituele avonturen, het ervaren van de verborgen liefde en wijsheid in alles.

Abraham Joshua Heschel

Sjabbat 5 maart 2022/ 2 Adar II 5782, Pekoedee, Sjemot/Exodus 38:21 - 40:38

Tanach blz. 190 - 196

Haftara: I Melachiem/I Koningen 7:40-50

Tanach blz. 687 - 691

Vertaler: Paula Reisner

*Commentaar: **Rabbin Bradley Shavit Artson** is verbonden aan de Ziegler School of Rabbinical Studies van de American Jewish Universtiy in Los Angeles, California.*

Oorspronkelijke Engelse tekst: <https://www.myjewishlearning.com/article/if-its-broken-why-keep-it/>

Waarom iets bewaren als het kapot is?

We hebben een heel praktisch ingestelde maatschappij. We zijn trots op onze vaardigheid om te spelen met apparaatjes, om arbeidsbesparende instrumenten te produceren, fascinerende speeltjes, die snorren, draaien en entertainen. Een reeks aan belangrijke

uitvindingen – van de elektrische lamp tot de elektronische agenda, typeren allemaal deze Amerikaanse verrukking over technologie en efficiëntie.

Zonder twijfel hebben deze uitvindingen inderdaad iets toegevoegd aan onze levens. We zijn efficiënt in ons werk, georganiseerd in onze huizen, bieden een hoge levensstandaard aan een groot aantal mensen. We vinden het vanzelfsprekend dat we een Hollywoodfilm kunnen vertonen in de privacy van ons eigen huis, dat we de pizza van een wereldberoemde chef (die in onze diepvriezer is opgeslagen) kunnen bereiden in de magnetron, en kunnen luisteren naar een uitvoering van een wereldberoemde dirigent vanaf een CD in onze huiskamer. Al deze gemakken voegen daadwerkelijk plezier en comfort toe aan levens van honderdduizenden mensen.

En hoewel we veel waarde hechten aan deze speeltjes: als ze kapot gaan, gooien we ze weg. Tenslotte is er geen blijvende genegenheid tussen een eigenaar en zijn auto. De ene auto zal het net zo goed doen als de volgende. De liefde geldt voor auto's in het algemeen, niet voor een specifiek exemplaar. Onze liefde voor spullen is een functionele, conditionele liefde. Zo lang ze werken, zijn we er gek op. Op het moment dat ze stoppen, vervangen we ze.

Onze functionele liefde gaat verder dan het vervangen van gebroken spullen. We plannen zelfs hun veroudering in, of gooien ze weg voordat ze helemaal op zijn ten gunste van het nieuwste model. Kleding, auto's en huizen worden allemaal ruim binnen de tijd van gebruiksduur 'ingeruild', alleen omdat we een groter, ingewikkelder of recenter model gezien hebben en daarom willen hebben.

Hoe verrassend is het dan eigenlijk dat we ons vaak niet verbonden voelen, en gebrek hebben aan wortels en doel? Hoe kan het ook anders, als we de veroudering van dingen vaak ook van toepassing achten op relaties?

Zo niet in de wereld van Tora. In de sidra van deze week, nadat de bouw van de *Misjkan* (het Tabernakel) voltooid is, wordt ons verteld dat Mosjé "de tafelen nam en in de Ark plaatste." (*Sjemot/Exodus 40:20*) De rabbijnen van de Talmoed merken op dat het woord voor tafelen, 'Edoet' in het meervoud is.

Dus stel je hun interesse (en onze verbazing) voor om elders in de Tanach te lezen, dat na de inwijding van de Tempel van Salomo in Jerusalem, "er niets anders in de Ark werd gevonden dan de twee tafelen." [1 *Melachiem/ Koningen 8:9*]. Als het woord 'tafelen' al meervoud was, dan moet twee van hen betekenen, dat Mosjé er nog twee extra tafelen in had geplaatst behalve de twee tafelen waarop de Tien Uitspraken stonden! Wat zou Mosjé er anders in hebben durven plaatsen naast de twee tafelen van de Uitspraken?

Volgens de Talmoed is het antwoord, dat "zowel de héle tafelen als de fragmenten van de tafelen samen in de Ark geplaatst waren." Herinner je je het moment dat Mosjé terugkeerde naar de Jisraëlieten, terwijl hij het eerste paar tafelen droeg met de Tien Uitspraken? Hij was zo buiten zichzelf van woede door de afgoderij van het Gouden Kalf, dat hij de tafelen verbrijzelde op de grond. Nadat het volk berouw toonde over de overtreding, keerde Mosjé terug naar de top van de Berg waar God hem een tweede paar tafelen gaf.

Tot zo ver is het verhaal typisch Amerikaans – de uit de mode zijnde geboden gaan naar de prullenbak en worden vervangen door een nieuw, glansrijker model. Maar de Talmoed vertelt ons dat zich iets zeer on-Amerikaans had voorgedaan, dat de liefde die de Joden voelden voor dat eerste paar tafelen er niet alleen was vanwege hun functie, maar iets had van onvoorwaardelijke liefde. Ze waren niet gegeven vanwege hun nut, maar voor wat ze altijd zouden vertegenwoordigen.

Denk aan je gevoelens voor je trouwring. De kans is groot dat je in de loop van je leven in staat zult zijn om prachtiger en duurdere ringen aan te schaffen. Toch is je liefde voor die eerste eenvoudige gouden ring er niet alleen omdat hij je vinger siert. We houden van onze trouwringen omdat ze ons herinneren aan een gewichtige en gelukkige dag van ons leven, ze wijzen op de allerbelangrijkste relatie die we ooit zullen hebben met een ander mens. Die ringen zijn onvervangbaar.

Dat is precies onze relatie met die eerste paar tafelen. Mosjé bewaarde ze allebei, de gebrokene en de hele, om ons eraan te herinneren, dat niet alles bestaat vanwege een praktisch doel. Integendeel, sommige van de belangrijkste dingen in het leven zijn niet zozeer 'bruikbaar' in praktische zin. Vaak hebben we juist die dingen het meeste lief, die gelukkige tijden, belangrijke relaties of essentiële waarden vertegenwoordigen.

De volgende keer dat u in een synagoge bent of betrokken wordt bij een Joods ritueel, vraag u dan niet af "Wat kan dit voor mij doen?" Dat is een vraag die past bij een elektrische lamp of een instant camera. Vraag in plaats daarvan, "Wat voor waarden, herinneringen of liefdevolle daden kan dit in mijn hart opwekken?" Dat is de vraag om te stellen aan ons geloof en ons Erfgoed.